

MÖTEN – EN VÄRLD AV LIV

KANDIDATRAPPORT 2014

KERAMIKKONST

HÖGSKOLAN DESIGN OCH KONSTHANTVERK

Helena Beverloo

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

MÖTEN – EN VÄRLD AV LIV	3
INLEDNING	4
ATT TESTA	5
VAD JAG KOM FRAM TILL AV TESTEN	6
LERA	7
YTA, ENBOB, GLASYR	8
TANKAR UNDER ARBETET, INSPIRATION	9
SKULPTUR 1, VILJAN	10
SKULPTUR 2, VÄNSKAPSBRON	11–13
SKULPTUR 3, KÄMPEN	14
SKULPTUR 4, STRÄVAN	15
SKULPTUR 5, TRÄDET	16
EXAMINATIONEN	17
EXAMINATOR, OPPONENT, HANDLEDARE	18
RECEPT	19
KÄLLFÖRTECKNING	20
TACK	21

MÖTEN – EN VÄRLD AV LIV

Arbetstiteln på mitt kandidatarbete har varit MÖTEN. Det handlar om möten i form och mellan former, i veck, mellan mig och leran mellan ljus och skugga, mellan skiss på papper och leran. Helt enkelt många möten.

Mina skulpturer är svåra att beskriva. Vad är de egentligen för något? För mig är de nästan till levande.

Alla dessa möten och min inlevelse under mitt arbete har gjort att jag döpt verket vid examenutställningen till; EN VÄRLD AV LIV.

Vänster: Jag på Sintra. Foto: Emma Andersson. Höger: Exempel på veck.

INLEDNING

Under min fönsterutställning på Sintra, i början av 2014 återupptäckte jag glädjen med att arbeta med de olika veckade formerna och dess möten.

Jag hade då plockat fram tidigare arbeten som endast varit skröjbrända och jag glaserade dem. Jag fick ut skulpturerna ur verkstadsmiljön och få diskutera skulpturerna med besökarna på vernissagen gav mig väldig inspiration.

I mitt examensarbete önskade jag att få undersöka detta ytterligare.

TERMINOLOGI – VECK

När jag pratat om veck är det ett tydligt veck som bildas av en v-form. Vecken går inåt allternativt utåt. Av vecken kan det bli en slags rörelse i formen och en skugga av de olika planen som bildas. Se bild exempel ovan.

BAKGRUND

Jag har tidigare arbetat med veckade former som jag gjort med hjälp av extruder. Nu vill jag fortsätta mitt arbete och se hur olika former möter varandra. Ofta när jag gör former kommer veck med som en slags komponent i

formen som jag tycker gör det extra intressant och spännande.

Jag har även arbetat med former där själva formen bara består av olika slags veck.

Jag började med att undersöka de extruderade vecken tidigare men har inte undersökt det utförligt nog. Det har varit sidoprojekt mellan olika kurser. Mina kunskaper har begränsat mig och jag har fått anpassa formen efter leran och dess begräsning. Nu vill jag kunna styra och få till en form som jag bestämmer. Jag vill hitta metoder som gör att leran samarbetar med mig.

METOD

Det handlade också om att utveckla tekniken så att jag kan arbeta med formerna på ett bättre sätt.

När jag byggde handlade det om puls, rörelse, kontrast i och mellan olika former.

Jag tyckte om utmaningen i att få fram veck, plan och former i leran som exempel kan skapa en form i sig. Dessa kan sedan skapa nya dimensioner genom omgivningens ljus och de skuggor som bildas och i relation med varandra.

ATT TESTA

Jag har undersökt vad det finns för metoder att göra veck av. Jag karvade, svarvade och tryckte samt tillverkade en gipsform för att trycka veck. Men jag blev inte nöjd eftersom vecken inte tilltalade mig.

Varför? De tekniker jag testat gjorde att vecken fick ett helt annat uttryck. Ett uttryck som inte tilltalade mig eller min skaparglädje.

Bilden till höger är tryck gipsformen. I den nedre bilden till vänster tryckt test och liknande form i sprits. Bilden till höger är en skulptur byggd av tryck i gipsformen, ca 50 cm hög.

VAD JAG KOM FRAM TILL AV TESTEN

Under arbetets gång har jag kommit fram till att det jag var ute efter var en känsla likt plicerat tyg och tydliga veck. Som bildligt sätt kan liknas med dragspelsveck.

Vecken och känslan som jag tyckte om att arbeta med upprepas som en slags följd. Det skapade en slags rörelse och liv i objekten. Även hur ljus och skuggor skapar djupare kontraster på skulpturerna var en fascination och viktig del.

VAL AV FORTSATT TILLVÄGAGÅNGSSÄTT

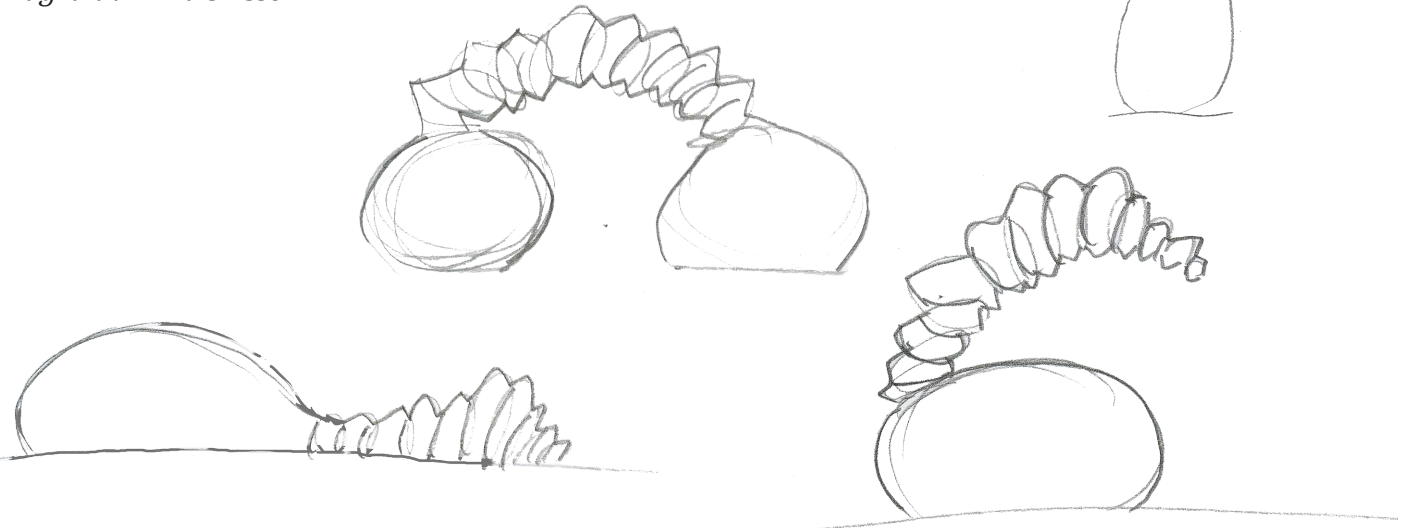
Jag valde att gå tillbaka till den profil jag använt tidigare och extrudera.

Jag tryckte ut långa korvar av min profil. De fick torka tills de var lagom hårda. Då böjde jag dem och formade så att de passar skulpturen jag arbetade med.

Det kanske egentligen var min profil-form jag ville utforska från början men jag vill ändå se om det fanns något annat sätt som kunde skapa veck och ge mig en liknande upplevelse som de extruderade formerna.

Jag undersökte i bygget med skulpturerna. Det började med en tanke som sedan utvecklades. I början var det en suddig skiss som blev tydligare längs arbetets gång. Men skisserna var inte slutgiltiga, de var ett verktyg i processen.

Höger: Profilen jag extruderade med. Nedan: några av mina skisser.

Jag valde att arbeta med extrudern och profilen jag tidigare använt för att:

Jag har tidigare gjort några skulpturer och inte lyckats få leran att arbeta med mig som jag ville. Jag ville kunna styra leran och skapa tydliga veck.

Tidigare har objekten gått av på grund av att jag hållt leran jämnfuktig. Detta för att inte riskera spänningar som bildas vid ojämn torkning som i sin tur blir sprickor. Det ledde till att de veckade formerna som är känsliga säckat ihop säckat ihop eller brutits.

Nu ville jag utveckla tekniken. Jag valde även denna teknik för att extrudern kändes som det bästa alternativet för att få ut och forma veck som tilltalade mig.

LERA

Jag har nu använt mig av papperslera som jag blandade av toapapper och stengodsleran C920. Pappersleran kunde torka under arbetets gång och ändå kunde jag fortsätta mitt arbete. Med hjälp av denna lera kunde jag få en stabilitet i skulpturna som gör att jag kunde arbeta med vinklar och vridningar som annars inte vore möjliga.

Dock blir pappersleran kortare i fibrerna än vanlig stengodslera och svårare att forma. Detta är något som jag har lärt mig handskas med under projektets gång.

När jag läst och pratat med personer med kunskap om papperslera har jag också funnit information om att den kan vara känsligare vid bränning. Risk att den missformas i högre temperaturer finns. Därför gjorde jag tester på hur mycket leran tålde.

Jag tog lerkorvar och lade mellan stöttöd för att se om de ska sjunka eller ändras under bränning. Samt att jag gjorde korvar som stod rätt upp. Varken vid temperaturen 1200 grader eller 1280 grader har det hänt något med mina tester.

Även om testerna inte visade tecken på missformning så är skulpturerna tyngre i sig och det kan alltså ändå finns en risk med att bränna upp skulpturerna till temperaturen

1280. Plus att man vet inte alltid vad som förväntas när man öppnar en ugn.

Jag gjorde två olika satser av papperslera, detta då första satsen tog slut efter ett tag. Av test och lärdom valde jag att ha lite mindre papper i sats nummer två. Vilket jag tyckte gav ett bra resultat.

På översta bilden blandar jag papperslera. I nedre bilden till vänster extruderar jag lerkorvar för att bygga med och i bilden till höger bygger jag.

Se recept på leran på sida 19

YTA, ENBOB, GLASYR

Jag har en förkärlek för torra ytor och ville undersöka om jag kunde få fram en ljus och torr yta som skulle kunna passa dessa skulpturer.

Mina funderingar kretsade kring om jag skulle måla med färg, enbobera, gläsera eller hitta någon annan metod för ytan på skulpturerna.

Jag trodde att en vit torra ytan skulle göra sig bra på mina skulpturer. Samt att en torr och ljus yta fångar ljusets reflektion på ett sätt som är fördelaktigt för ljus och skuggspelet som jag var ute efter.

Jag har tidigare arbetat med en torr vit glasyr eller man kan kalla det lera om man ser på dess innehåll. Men nu hade jag bestämt mig för att bara bränna skulpturerna till 1200 grader och då fungerade inte den glasyren jag haft i åtanke.

Som skulpturerna torkat under arbetes gång var inte en engob för lägertorr yta ett alternativ.

Jag provade sintringsengob. Testet jag gjorde blev dock inte så torrt som önskat. Sen fick jag tips om en annan blandning och gjorde test på den, både på torr oskröjad lera och på skröjad, den satt bra på båda. En fördel var att jag inte behövde bränna flera gånger än nödvändigt. Jag provade även att färga in den blandningen med grönumbra med förhoppning om en grönaktig nyans. Men resultatet blev rosa-aktigt och varm, vilket jag inte tyckte om.

Däremot var ytan och dess torrhet bra. Jag bestämde mig för att arbeta med denna blandning utan infärgning. Då blev den bara vit och jag tyckte att det räckte och sen fick ljus och skugga göra sitt till skulpturerna.

Jag sprayglaserade skulpturerna för att komma åt alla veck och ytor på bästa sätt. Bilden på denna sida föreställer en alldeles nyligen sprayglaserad skulptur. Se recept på sintringsenbob och torr blandning sida 19

TANKAR UNDER ARBETET

Hur börjar en veckad form och hur slutar den?
Hur mycket öppning ska den ha och hur mycket ska åskådaren få se in? Jag anser att det är viktigt med ett hål i avslutet och att man kan skåda in i formen, men inte för mycket. Det gör att man blir nyfiken, vad händer där? Kan den växa mer? Det talar också om att formen inte är massiv. Det är som att det finns en själ i objektet.

Början och slutet om hur formen går ihop eller isär har en väldigt stor betydelse för hela formen därför har jag provat mig fram hur det ska se ut.

När man ser in i formen ser man också att den har en slags insida som har ett mjukare formspråk än utsidan, så som vi människor exempelvis ser annorlunda ut på insida.

I bilden högst upp på sidan från vänster ser ni mig extrudera lerkorvarna jag byggt med. Bilden i mitten är testern på hur hög temperatur pappersleran klarar av. Den tredje bilden till höger är en skulptur som gått av i bygget.

INSPIRATION

Min inspiration till vecken är en sammanslagning av många saker så som form av veckad plåt, origami, papperskonst, livet, känslor, spiraler, rörelse, anatomi, leder (som i kroppen), mekanik, plan, växlighet.

Inspirerats av:

Roberto Cappucci

Issey Miyake, plisserade tyger.

Under arbetse gång kom även dessa in:

Constantin Brâncuși och Tony Cragg med flera.

SKULPTUR 1, VILJAN

Skulpturen utgår från en cirkulär form och veckar sig snett vridet uppåt.

Jag har förut försökt göra liknande skulptur men då har den veckade delen brutits och gått av.

Jag har haft en vilja att lyckas med en sådan form. Jag tyckte att det blir en intressant kontrast med den runda delen gentemot den veckade delen. Jag har tänkt mycket på riktningarna i vecken och hur deras rörelse bildas.

När jag byggde denna skulptur handlade det mycket om balans och tyngdpunkt också. Jag byggde så pass mycket att den ibland var tyngre i den veckade delen och väldigt oblänsrad. Mellan varven fick skulpturen torka till sig och balansen var åter funnen.

Denna skulptur bestod av papperslera från den första satsen och det var svårt att extrudera då leran var kort och lerkorvarna gick av. Även att forma dem var svårt. Men efter mycket om och men fick jag till teknikerna. Det kändes helt fantastisk med möjligheterna som pappersleran medförde, att det kan torka längs vägen.

Det svåraste med skulpturen var avslutet upp till. Jag var inte helt säker på avslutet när jag ställde in det i ugnen. Jag ville avsluta den tvärt som om den skulle kunna förstått att växa om man inte visste annat.

Skulpturen är ca 40 cm hög och ca 20 cm bred.

SKULPTUR 2, VÄNSKAPSBRON

Skulpturen utgår från två cirkulära former och vecken går uppåt samtidigt som vecken har olika riktningar, lite rörigt.

Jag tänkte att denna skulptur sträcker sig uppåt och växer och rör sig fram i ett snabbt tempo. Men i det skyndade skedet möts dessa individer och bildar en oslagbar vänskaps bro mellan dem.

Denna bro liknande bådge är också en skulptur som jag länge velat göra. Att få ihop en båge med dessa veck har på något sätt känts som en glädjefull utmaning.

I byggandet kan jag också se att rörelsen bland vecken inte följer varandra på samma sätt som i skulpturen Viljan. Det är medvetet och ibland

inte. Det blir en spännande kontrast mellan de olika storlekarna på vecken och dess kroppar.

Jag byggde ihop dessa när de stod på en ugnsplatta och de stod på chamotte. Vecken är skruvade upp, ungefär som när man ringlar, jag hade tänkt mycket hur och åt vilket håll de skulle gå åt för att de skulle sammanföras på ett bra sätt. Det jag kommit fram till var att de skulle snurras uppåt åt olika håll. Men när jag kom närmare ihopsättnings stämde inte min tidigare teori.

Där de två bågarna möts ser man att det blir ett möte och det har jag gjort med vilja. För mig är det två som går ihop och blir ett. Att bygga ihop dem på ett snyggt sätt var svårare än jag trodde och det jag hade skissat på såg inte bra ut i verkligheten. Jag fick göra om och om igen tills jag blev nöjd.

Det har funnits svårigheter under bygget då jag försökte hålla dem jämnfuktiga under bygget, detta för att jag ville se om det var möjligt och även hålla möjligheten för engob öppen.

Vilket resulterade i en spricka. Denna spricka lagade jag med ättika. Men sen lät jag skulpturerna torka helt och byggde vidare på dem, så som jag kommit fram till att det är säkrast för denna typ av former. Men den sprack igen men på ett annat ställe. Sprickan var ganska stor så då lyfte jag av hela veckbygget som gått av och gjorde en ordentlig ättika och ler-lagning som fick torka långsammare med stöd av tegelsten för att kunna stå upp. Det gick bra och efteråt när det torkat fick jag putsa den.

Ett annat moment som jag har funderat över var bränningen. Skulpturen kan gå sönder av

olika spänningar. Men jag är medveten om detta och ville verkligen bränna den.

Skröjbränning gick bra. Sedan var det dags för 1200 graders bränningen av skulpturen. Eftersom skulpturen är stor och otympligt så vågade jag inte lyfta av den från ugnspattan. För att sprutglasera behövde jag täcka över ugnspattan med plast. Det var svårt att sprutglasera nedre delen av verket eftersom jag inte kom åt ordentligt.

Även denna bränning gick bra. Skulpturen höll med undantag för några småsprickor som jag sedan lagade. Ca 70 cm lång och 40 cm hög.

SKULPTUR 3, KÄMPEN

En liggande spiral liknande skulptur som man kan se in ifrån båda håll. Den har både en tydlig insida och utsida. Insidan är mjukare och annorlunda mot utsidan så som exempel mänsikokroppen.

I början byggde jag den stående men lade den ner med jämna mellan rum för att se hur det såg ut. Den blev senare för ostabil att stå upp och då byggdes den liggande.

Mina tankar kring skulpturen är riktningarna och hur dessa rör sig.

När den sedan ligger ner mot en yta kan ljusspelen skapa liv med skuggorna. Tillsammans med mellanrumsformerna bildar den ytterligare en dimension. Ca 38 cm lång.

SKULPTUR 4, STRÄVAN

Denna skulptur står på sina veck och sträcker sig uppåt.

Den byggdes upp och ner med en ovalliknande form i början. Kroppen av verket ställdes ner i en hink med skummgummi. Detta för att sedan fortsätta bygga vecken i en uppåt gående riktning. I början av kroppen är vecken glesare och mynnar ut i ett mer tätat format.

Ca 30 cm hög.

SKULPTUR 5, TRÄDET

I denna skulptur är vecken på längden för att sedan lösas upp i en slags trädkrona.

Här bestämde jag mig för att inte tänka så mycket, hade bara en bild om att jag ville vända de extuderade formerna på längden och bygga vidare utifrån dem.

Här var även balans den störta frågan. Jag tycker om att linjerna följer med upp och försöker in i kronan.

Jag tycker om denna skulptur för den är

något annat jämfört med de andra men det finns ändå ett släktskap i hur de är gjorda och i att vecken finns med. Jag funderade mycket om den skulle ha det tvärs slutet mot ytan den står på och byggde även på delar för att testa. Men mig gav det tvärs slutet något som inte andra kunde så jag bestämde mig för att ha det så. Denna skulptur står med som en del av min process, en skulptur att ta lärdom av och undersöka och arbeta vidare med.

Ca 35 cm hög.

TANKAR OCH FUNDERINGAR KRING EXAMINATIONEN

INFÖR

Inför examinationen den 29 april 2014 funderade jag mycket på hur jag skulle presentera mitt verk. Jag provade olika konstellationer med skulpturerna och desto mer jag provade desto blindare blev jag. Det jag var ute efter var en konstellation där skulpturerna "talade" och hade relation med varandra.

Jag hade hittat ett podie jag tyckte passade. Jag målade om det i en ljusgrå färg som jag hoppades skulle lyfta fram skulpturerna. Jag testade att ha skulpturerna på golvet när jag provade konstellationer och kom fram till att jag tyckte om det. Men bestämde mig för att ge podiet en chans. Podiet var 45 cm högt men jag tyckte det kändes lite lågt så jag testade sätta en ställning under det, då kom podiet upp och om man hukade sig kunde man då sitta med skulpturerna i ögon höjd.

TANKAR EFTER EXAMINATIONEN

Jag tyckte att det var en intressant diskussion. Jag fick bra kritik att ta med mig i vidare arbete. Till exempel diskuterade vi att prova

fler slags ytor på skulpturerna, vilket jag redan tänkt på. Vi pratade också om hur jag kan utveckla de olika avsluten. Det framkom att det fanns humor i verken men ändå ett allvar.

Ett annat perspektiv var att skulpturerna gav anblicken av att de var lätta och sköra och de runda kropparna var tunga och tyngde ner skulpturerna. Jag som bygger skulpturerna har aldrig tänkt dessa som lätta, snarare tunga.

Vi pratade även om hur jag skulle kunna utveckla detta arbete vidare, vilket jag även innan hade många tankar om. Vidare pratade vi om värdet att ha ett intresseområde med möjlighet till utveckling att arbeta i. Vi pratade också om att det finns potential för offentlig gestaltning och andra material de skulle kunna göras i som exempel gjutas i brons.

Vi avslutade med att prata om exponering. Tankar kring höjd på utställningsytan. Om det skulle vara matt eller glansigt underlag. Hur ljuset påverkar "leker" med formerna. Även att skulpturerna behöver mer utrymme. Vi diskuterade även vidden av att prova massor i en process. Samtidigt som deadline satte en begränsad tidsram. Samtidigt var målet att detta skulle leda till en examensutställning.

Examinator: Professor Mia E Göransson
Opponent: Marie Beckman
Studierektor/kursansvarig: David Carlsson

Handledare: Mårten Medbo

RECEPT

PAPPERSLERA SATS 1

2 delar stengodslera c920
1 del urkramt blött mixat toa papper
+ vatten efter behov

PAPPERSLERA SATS 2

3 delar stengodslera c920
1 del urkramt blött mixar toa papper
+vatten efter behov

SINTRINGSENGOB

Nefylinsyeit 32
Krita 30
Ballclay 30
Kvarts 8
+ zirikonsilikat 6

TORRVITBLANDNING

Kaolin 40
Kvarts 40
Nefylinsyenit 20

I den rosa artiga blandningen 3% grön umbra.

KÄLLFÖRTECKNING

BÖCKER

Gault, Rosette (2013). *The new ceramics: paperclay art and practice*. Philadelphia: University of Pennsylvania Press

Jackson, Paul (2011). *Foldning Techniques for designers: from sheet to form*. United Kingdom: Laurence King Publishing Ltd.

Tack till alla som varit med och stöttat mig med examensarbetet. All personal på keramikkonst: Professor Mia E Göransson, studierektor David Carlsson, tekniker och lärare Renata Francescon, tekniker Charlotta Klingström.

Stort tack till min fantastiska handledare Mårten Medbo.

Tack till alla studenter på keramikkonst och skolan. Tack till vänner och ett extra stort tack till min pojkvän som stötta och hjälpt mig.